

RAADSVOORSTEL

MET BESLUIT

Raadsvergadering	: 17 januari 2022
Agendapunt	:
Onderwerp	: Instemmen met centraal tellen stemmen
Portefeuillehouder	: Ellen van Selm

Beetsterzwaag, 23 november 2021

Voorstel

1. In te stemmen met deelname aan het experiment centrale opzet stemopneming voor de verkiezing van de leden van de gemeenteraad in 2022.

Inleiding

Sinds het afschaffen van de stemcomputers wordt er bij verkiezingen weer met stembiljetten gestemd. Het tellen van deze stembiljetten (de stemopneming) wordt na afloop van de stemming door de stembureauleden gedaan. De openingstijden van de stembureaus zijn in de loop der jaren uitgebreid van 9.00 tot 19.00 uur naar 7.30 tot 21.00 uur. Bij landelijke verkiezingen is het aantal deelnemende partijen en kandidaten groot. Hierdoor zijn de stembureauleden vaak tot in de nachtelijke uren aan het tellen. Dit komt de nauwkeurigheid van het vaststellen van de verkiezingsuitslag niet ten goede.

Daarom is de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties enkele jaren geleden gestart met het houden van een experiment om het tellen van de stemmen anders te organiseren. Alle stembiljetten van de gemeente worden dan daags na de stemming op een centrale locatie geteld. Op de stembureaus wordt alleen nog een uitslag op partij-niveau vastgesteld. De eerste ervaringen hiermee zijn positief. Daarom wil de minister zoveel mogelijk gemeenten laten meedoen aan dit experiment. Naar verwachting zal deze manier van tellen binnen enkele jaren in de Kieswet worden opgenomen.

Beoogd effect en/of resultaat

1. Het bevorderen van de efficiency, transparantie en controleerbaarheid van de stemopneming en het opdoen van ervaring met deze procedure.

Argumenten

1.1. *Het is efficiënter om de stemmen centraal te tellen*

Doordat het stemmen tellen daags na de stemming door uitgeruste tellers zonder tijdsdruk wordt gedaan zullen de nauwkeurigheid en de snelheid van het tellen toenemen. Door alle stemmen op één locatie te laten tellen kan het Gemeentelijk stembureau goed toezicht houden op een juiste manier van tellen.

1.2. *Het is transparanter en beter controleerbaar*

Door het tellen van de stemmen op één centrale plek te laten doen kan het telproces door belangstellenden beter worden gevolgd en gecontroleerd. Net als het tellen op de stembureaus is het centraal opnemen van de stemmen openbaar.

1.3. *De ervaring bij vorige verkiezingen zijn positief*

Bij de verkiezingen in 2019 en 2021 is in Opsterland al volgens deze procedure geteld. Onze ervaring is dat met name de nauwkeurigheid van het telproces hierdoor wordt verbeterd en daarmee de betrouwbaarheid van de verkiezingsuitslag; zeer belangrijk in het democratische proces. De transparantie en controleerbaarheid van het telproces is in theorie wel verbeterd, maar in de praktijk is er weinig belangstelling van kiezers en pers.

Kanttekeningen

1.1. *Dit vergt extra inzet van middelen*

Voor het centraal tellen van de stemmen zal een locatie moeten worden gehuurd. Ook zullen er extra kosten worden gemaakt door het inzetten van tellers. Daar staat tegenover dat het ministerie van BZK een extra vergoeding verstrekt aan gemeenten die deelnemen aan dit experiment.

1.2. *De verkiezingsuitslag is later beschikbaar*

Door deze manier van stemmen tellen zal de uitslag op kandidaatniveau later beschikbaar zijn. Voor het aanleveren van deze uitslag bij het hoofd- of centraal stembureau zal dit geen problemen opleveren omdat de wettelijke termijn hiervoor ruim genoeg is. Om een voorlopige uitslag te kunnen uitgeven zal het aantal stemmen per partij nog wél door de stembureaus worden geteld. Deze voorlopige uitslag op partijniveau wordt onmiddellijk gepresenteerd en doorgegeven aan de media; hierin zal dus geen vertraging ontstaan.

1.3. *De Tijdelijke experimentenwet moet nog verlengd worden*

De Tijdelijke experimentenwet stembiljetten en centrale stemopneming vervalt in principe op 1 januari 2022. Er is echter een wetsvoorstel in behandeling bij de Tweede Kamer, dat voorziet in verlenging van deze wet met 2 jaren. Verwacht mag worden dat dit wetsvoorstel vóór 31 december 2021 wordt aangenomen door beide Kamers der Staten-Generaal.

Middelen

Naar verwachting zullen de extra uitgaven niet meer bedragen dan de extra vergoeding van het ministerie van BZK.

SDG's

Niet van toepassing.

Evaluatie

Na elke verkiezing wordt het verloop hiervan geëvalueerd. Mocht hieruit blijken dat deze manier van tellen voldoet dan zullen wij in de toekomst opnieuw voorstellen om in te stemmen met deelname aan het experiment.

Bijlagen

1. geen

Vertrouwelijke stukken ter inzage gelegd voor raadsleden

1. geen

Burgemeester en wethouders van de Gemeente Opsterland,

De secretaris,

De burgemeester,

Marjan van der Weij

Ellen van Selm

Team	: Dienstverlening
Behandelend ambtenaar	: Arjan de Vries
Telefoonnummer	: (0512) 386 211
Emailadres	: Arjan.de.Vries@opsterland.nl

Ontwerp raadsbesluit

Raadsvergadering : 17 januari 2022
Agendapunt :
Onderwerp : Instemmen met centraal tellen stemmen

De raad van de Gemeente Opsterland,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 23 november 2021,

gelet op het bepaalde in artikel 2, tweede lid Tijdelijke experimentenwet stembiljetten en centrale stemopneming,

overwegende dat door deelname aan dit experiment de efficiency, transparantie en controleerbaarheid van de stemopneming worden bevorderd,

besluit:

1. In te stemmen met deelname aan het experiment centrale opzet stemopneming voor de verkiezing van de leden van de gemeenteraad in 2022.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de Gemeente Opsterland van 17 januari 2022.

De interim-griffier,

De voorzitter,

Reinoud Koster

Ellen van Selm